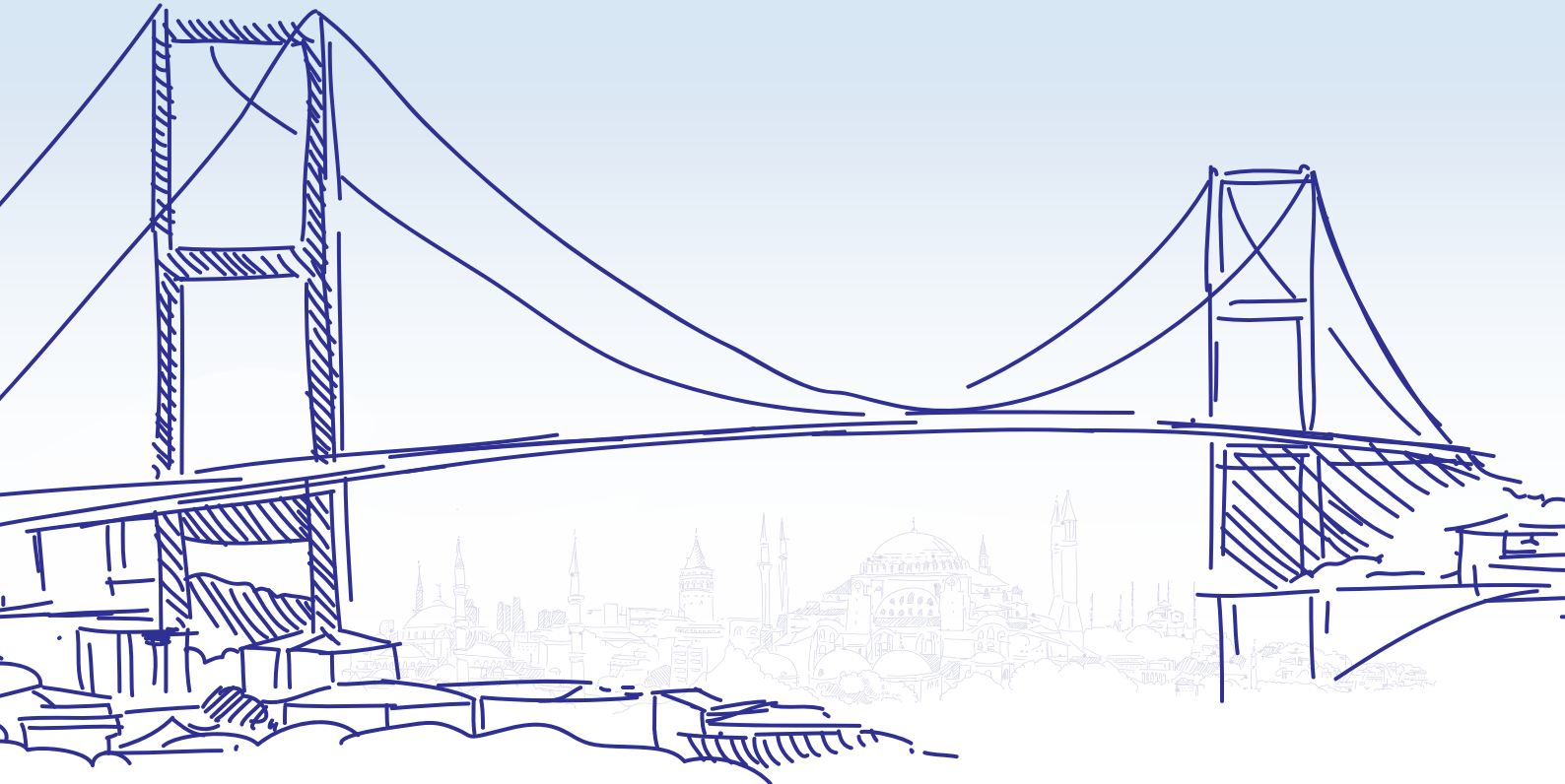

2024 - 2028 İstanbul Bölge Planı

TEKNOLOJİK DÖNÜŞÜM TEMATİK TOPLANTISI

SONUÇ RAPORU

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	3
KATILIMCI PROFİLİ	4
OTURUM 1 - BÖLGE PLANI HEDEFLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	5
Sektörel Sorun ve İhtiyaçların Tespiti	5
Sektörel Hedeflerin Tespiti	11
OTURUM 2 - BÖLGE PLANI ÖNCELİKLİ HEDEFLERİNİN BELİRLENMESİ, PROGRAM VE PROJELERİNİN TASARIMI	14
Bölge Planı Kapsamında Önceliklendirilen Hedefler	14
Geliştirilen Program ve Proje Önerileri	17
EK 1 – TOPLANTI PROGRAMI	21
EK 2 – KATILIMCI LİSTESİ	22

GİRİŞ

Bölge Planları, ulusal kalkınma planının altında ve yereldeki en üst ölçekli planlar olup, 3194 Sayılı İmar Kanunu doğrultusunda bölgenin sosyo-ekonomik gelişme eğilimlerini, yerleşmelerin gelişme potansiyelini, sektörel hedefleri, faaliyetleri ve altyapıların dağılımını belirleyen ve alt ölçekli mekânsal planları yönlendiren planlardır.

İstanbul Bölge Planı da İstanbul'un sosyo-ekonomik kalkınmasını sağlamak amacıyla, ulusal düzeyde üretilen plan, politika ve stratejiler ile yerel düzeyde yürütülecek çalışmalar ve faaliyetler arasındaki ilişkiyi belirleyecektir.

Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi ve Bölge Planları hazırlık çalışmaları, ulusal düzeyde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü, yerelde ise kalkınma ajansları koordinasyonunda yürütülmektedir.

Bu kapsamda, Ajansımız 2024-2028 İstanbul Bölge Planı hazırlıklarına başlamış olup, kamu, özel sektör, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve kamuoyunun katkıları ile Planın katılımcı bir süreçle hazırlanmasına yönelik çalışmalarına devam etmektedir.

Ajansımız gerçekleştirilen mevcut durum analizi çalışmalarının ardından, paydaşların görüş, öneri ve katkılarını alabilmek amacıyla kurum görüşmeleri gerçekleştirmekte ve toplantılar düzenlemektedir. İstanbul Bölge Planının stratejik öncelikleri doğrultusunda öncelikle, aşağıdaki başlıklarda tematik toplantılar düzenlenmiştir;

- Yaratıcı endüstriler
- Girişimcilik
- Yeşil ekonomi
- Teknolojik dönüşüm

Düzenlenen tematik toplantıların sonuçları, plan kurgusunda yer alan hedefler ile proje ve programların belirlenmesinde önemli bir girdi oluşturmaktadır. 2024-2028 Bölge Planı kurgusu, plan vizyonunu, bu vizyona ulaşmak üzere belirlenecek hedefleri ve hedeflerle ilişkili olarak da İstanbul için önemli ve öncelikli proje, program ve tedbirleri içermektedir.

2024-2028 İstanbul Bölge Planı Hazırlık Toplantılarının dördüncüsü olan Teknolojik Dönüşüm Tematik Toplantısı 13.12.2022 tarihinde, İstanbul Sanayi Odası, Taksim Salonu'nda gerçekleşmiştir. Teknolojik dönüşüm tematik toplantısı ile İstanbul için stratejik önceliği olan teknolojik dönüşümde seçili alanlardaki hedeflerin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi, bunun ardından da belirlenen hedeflere ulaşmak için proje ve programların tasarımına yönelik çalışmaların ve tartışmaların gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir.

Toplantı, akış ve yöntem katılımcılara aktarıldıktan sonra, İstanbul Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri İsmail Erkam Tüzgen'in açılış konuşması ve Strateji ve İş Geliştirme Birimi Uzmanı Esra Avşar'ın Bölge Planının çerçevesi ve hedeflerine dair yaptığı sunum ile başlamıştır. Yenilik ve Teknoloji Birimi Başkanı Mevlana Kaplan'ın İstanbul Kalkınma Ajansı'nın teknolojik dönüşüme dair yaklaşımını aktardığı sunumu ile programın açılış kısmı tamamlanmıştır. İnteraktif olarak tasarlanan Bölge Planı Hedeflerinin Değerlendirilmesi ve Bölge Planı Programları ve Projelerin Tasarımı oturumlarından sonra İstanbul Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri İsmail Erkam Tüzgen'in kapanış konuşması ile toplantı tamamlanmıştır. (Ek 1)

KATILIMCI PROFİLİ

Teknolojik dönüşüm tematik toplantısına, özel sektör, sivil toplum, akademi ve kamu kurumlarından sanayide teknolojik dönüşüm, hizmet sektöründe teknolojik dönüşüm, strateji ve insan kaynağı, sürdürülebilir teknolojik dönüşüm, finansman ve altyapıya yönelik çalışan, sivil toplum, akademi, kamu, özel sektörden temsilciler olmak üzere 31 kurum temsilcisinin katılımı sağlanmıştır. (Ek 2)

Toplantı süresince İstanbul'un dinamikleri, teknolojik dönüşüme dair ihtiyaçları ve gelişme eğilimleri doğrultusunda, somut ve gerçekleştirilebilir bir çerçevenin paydaşlarla birlikte ortaya konması yönünde ortak çalışmalar yürütülmüştür.

OTURUM 1 - BÖLGE PLANI HEDEFLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İki oturumdan oluşan çalıştayın ilk bölümünde, sektörler göre ayrılan masalarda her bir sektörün sorun/ihtiyaçlarının ve potansiyel/fırsatlarının ortaya konulmasının ardından teknolojik dönüşüm alanında İstanbul'un bölgesel ve küresel ölçekte arzu edilen konuma ulaşabilmesi için gerçekleştirilmesi gereken hedefler belirlenmiştir.

Oturumda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

İstanbul'da teknolojik dönüşüm alanında, grubunuzun çalışma konusu çerçevesinde; temel sorunlar-ihyaçlar ve potansiyeller-fırsatlar nelerdir?

Grubunuzun belirlemiş olduğu sorunlar-ihyaçlar ve potansiyeller-fırsatlar doğrultusunda İstanbul'da teknolojik dönüşüme geçiş için neler yapılmalıdır, hedefler neler olmalıdır?

Bu bölümde alt odak alanları bazında sektörel sorunlar, ihyaçlar ve hedefler tespit edilmiştir.

Sektörel Sorun ve İhtiyaçların Tespiti

Çalıştayın ilk oturumunda iki tartışma gerçekleşmiştir. Oturumunun ilk bölümünde konu bazlı olarak ortaya konan temel sorun/ihyaçlar ve potansiyel/fırsatlar aşağıdaki gibidir.

1. Sanayide Teknolojik Dönüşüm:

a. Temel sorun ve ihyaçlar

- i. Sanayi sektöründe dijital dönüşüm eksikliği
- ii. Dijitalleşmede maliyetin büyüklüğü ve mali desteğin yetersizliği
- iii. Yüksek genç nüfus oranına karşılık mesleki eğitim yetersizliği
- iv. Sanayinin dijitalleşmesinde beşerî sermaye yetersizliği
- v. Sanayi yatırımcılarının dijitalleşme alanındaki farkındalıklarının, uluslararası mevzuatlara uyumlarının ve kurumsal kapasitelerinin yetersiz olması

b. Temel potansiyel ve fırsatlar

i. Hibe ve teşvikler

1. Sanayi ve teknolojiye dijital dönüşümü destekleyecek hibe programlarının oluşturulması ve sektördeki firmaların teşvik edilmesi
2. Dijital dönüşüm yapan firmalara vergi indirimleri yapılması
3. Bölgesel dönüşüm için AB fonları sağlanması

ii. İstanbul'un Türkiye'de teknoloji ve sanayi alanında lider olması ve dijital dönüşümü sağlayabilecek kurum ve altyapının bölgesel ve iller bazında çok gelişmiş ve etkili olması

1. İstanbul'un Avrupa'ya coğrafi yakınlık ve jeopolitik konumu olan bir şehir olması
2. İstanbul'un sayısal anlamda en fazla üniversite, AR-GE merkezi, kuluçka merkezi, teknoloji geliştirme bölgeleri (TGB) bulunduran, potansiyeli yüksek bir şehir olması
3. İstanbul'un hızlı büyüyen sanayide teknolojik gelişmeye hızlı ayak uydurabilecek altyapıya sahip bir şehir olması

iii. İstanbul'da farkındalık sahibi ve dönüşüme açık olan genç nüfusun fazla olması

2. Hizmet Sektöründe Teknolojik Dönüşüm:

a. Temel sorun ve ihtiyaçlar

i. Genel konular

1. Halkta teknoloji okur-yazarlığının zayıflığı
2. Sağlık hizmetlerinde çalışan personelin maliyeti yüksek barınma sorunu sebebiyle şehirden ayrılmak zorunda kalmaları
3. Şehirdeki gürültü, hava kirliliği ve insan yoğunluğu
4. Afet koordinasyon eksikliği
5. Doğal afetlerde toplanma alanı sorunları
6. Kamu hizmetlerine erişim süresinin uzun olması

ii. Ulaşım

1. Taksi ve dolmuşların ulaşım olumsuz etkileri
2. Toplu taşımanın yetersizliği
3. Etkitif çalışmayan sinyalizasyon gibi sorunlar için bilişim teknolojilerinin yeterli seviyede kullanılmaması ve sorunların çözülmemesi
4. Kentsel dönüşümün ihtiyacına göre yol planlama
5. Aşırı yağışların İstanbul trafiğine etkisi

iii. Bilinçlendirme

1. Bütünleşik tanıtım faaliyetlerinin yetersizliği
2. Bilgilendirme faaliyetlerinin yetersizliği ve söz konusu faaliyetlere erişimin az olması
3. Bilgi paylaşımı, deneyim aktarımı için ortam, araç ve alan eksikliği
4. Vatandaşların sorun çözümü için hangi kurumdan, kimden ve nasıl destek isteyeceğini bilmiyor olması

iv. Veri ve ölçümlendirme

1. Veri toplanması ve analizinde eksiklikler
2. Belediye hizmetlerin verimi arttıracak dijital araçlardan faydalanmak için yetersiz ihtiyaç analizleri
3. Verilerin sadece var olanı anlamlandırma için kullanımı ama potansiyel sorun tahminleri için kullanılmıyor olması

v. Politika ve mevzuat

1. Belediyelerdeki yönetim değişiklikleri nedeniyle politikalarda sürekliliğin sağlanamaması
2. Hizmetlere erişimde eşitsizlik

vi. Enerji

1. Enerji kaynaklarının yetersizliği
2. Yeni enerji teknolojileri için yetersiz akıllı malzeme üretimi

b. Temel potansiyel ve fırsatlar

i. Ulaşım

1. Gelişen yeni teknolojinin fırsat vereceği elektrikli hava araçlarının sağlık sektörüne destekleri (anında organ ve ilaç taşımacılığı vb.)
2. Otonom hava araçlarının kullanılması
3. Yapay zekanın ulaşım sorunlarının çözümünde kullanılması
4. Sürdürülebilir enerji kaynaklarının ulaşımında kullanılması

ii. Finansman

1. Teknolojik dönüşümü destekleyici yurtdışı ve yurtiçi hibe, fon destek programlarının bulunması

iii. Akıllı malzeme

1. Radyasyon önleyici malzeme, uyarıcı yol çizgi boyaları vb. gibi akıllı malzemelerin varlığı, hizmet sektörüne bu malzemelerin adaptasyonu yaygınlaştırılması

iv. Bilinçlendirme

1. Öğrencilerin yurtdışı tanıtım etkinliklerine entegre edilerek yeni neslin iş yapma süreçlerine katılımının artırılması

v. Veri ve ölçüm

1. Büyük veri işleme teknolojilerinin kullanılması
2. Yapay zekâ destekli karar verme algoritmaları geliştirilmesi

vi. İnsan kaynağı

1. Teknolojik dönüşüm için bilgi, nitelikli personel ve kaynağın bulunuyor olması

vii. Enerji

1. Yol asfalt yapılarından sürtünme enerjisi ile elektrik üretimi
2. Sürdürülebilir enerji kaynağı ile ulaşım
3. Güneş enerji panelli ulaşım araçlarının artması

viii. Yeşil Ekonomi

1. Gıda fazlalıklarının ihtiyaç sahibiyle buluşturacak hizmet organizasyonunun yapılması
2. Gıda atıklarından katma değeri yüksek ürünlerin üretilebilmesi

3. Strateji ve İnsan Kaynağı:

a. Temel sorun ve ihtiyaçlar

i. Üniversite

1. Teknoloji alanında daha çok üniversite ve fabrikanın ortak çalışmalarının sağlanması
2. Üniversitelerin teknolojik dönüşüm konusunda sahada (sektörde) çok aktif olmayışı
3. TTO (Teknoloji transfer ofisi) teknolojik dönüşüm konusunda yeterli sayıda uzman olmayışı

ii. Altyapı- farkındalık

1. Çevik (“agile”) yaşam biçiminin IT sektörü dışında çok yaygın olmayışı
2. Teknolojik altyapı (sistem) eksikliği
3. Ülke/bölge düzleminde teknolojik (yüksek) rekabet gücünün düşük oluşu
4. Teknolojik dönüşüm için organizasyonlarda gerekli kontrol dönüşümünün henüz sağlanamaması
5. Dijital/teknolojik dönüşümle ilgili olumsuz kültürel yaklaşımlar (pahalı oluşu, işsizliği arttıracakı düşüncesi gibi)
6. Sanayi ve kentsel çevrenin sorunlarını çözebilecek teknoloji yatırımlarının sağlanması
7. Sanayi bölgelerinin yerleri tespit edilirken mesafelerin göz önünde tutulması

iii. Özel sektör

1. İşletmelerde (KOBİ’lerde) öz değerlendirme kültürünün yeterince gelişmemiş olması
2. KOBİ’lerin teknolojik dönüşüm konusunda düşük farkındalığı
3. Özel sektörde özellikle KOBİ seviyesinde finansman kaynaklarına erişimde sıkıntı
4. KOBİ’lere özel teknolojik dönüşüm desteklerinin yeterli olmaması

iv. İş gücü

1. Dijital dönüşümde nitelikli iş gücü ve yetkinlik eksikliği
2. Teknolojik dönüşüm konusunda istihdamın sürdürülebilir kılınması ihtiyacı
3. Yazılımcı eksikliği
4. Teknolojide insan odağının yeterince korunmaması
5. Özel sektörün üniversitelerde araştırmacılarının bulunmaması
6. İnsan kaynaklarının kurum dışından hizmet olarak alınması

v. Firmalardaki strateji eksikliği

1. Genelden özele indirgenen bir strateji belirlenmesi
2. Öncelikli alanların belirlenmesi/gerçekçi stratejilerin belirlenmesi
3. Teknolojik Dönüşüm konusunda sanayide strateji eksikliği ve diğer stratejilerin dijital dönüşüm stratejilerinin önüne geçmesi
4. KOBİ’lerin öncelikleri arasına teknolojik dönüşümün girmemesi, kurumsal kültür eksikliği

vi. Uygulama ve çıktı iş birliği

1. Teknolojik dönüşüm projelerinin kendi içinde birbirini tekrar etmesi, bir projenin başka bir projeye girdi sağlamaması
2. Kurumların altyapılarının belirlenerek ortak kullanım için platform ihtiyacı
3. Üniversiteler ve özel sektörün iş birliği içinde çalışmaması
4. Ortak bir veri tabanının olmaması

vii. Finans

1. Stratejileri uygulamak için finansman kaynaklarına ulaşımın kısıtlı olması
2. Teknolojik dönüşüm/altyapı konusunda kaynak ve finansal desteğin kısıtlı olması

viii. Kurum kültürü

1. Kurum kültürünün değişime açık olmaması sonucu dijital dönüşümün benimsenmemesi
2. Teknolojik dönüşüm konusunda şirketlerde liderlik kavramının gelişmemiş olması

ix. Regülasyon aşamalarının tamamlanmamış olması

- x. Ürünleştirme ve markalaşmanın olmaması ve bu yüzden devamlılığın sağlanamaması

b. Temel potansiyel ve fırsatlar

i. Genel

1. Genç nüfusun fazlalığı
2. KOBİ'lerin ekonominin lokomotifi konumunda olması
3. Sektör çalışanlarının gelirlerini arttırıp daha fazla nitelikli eleman çekmek için motivasyon sağlanması

ii. Üniversite

1. TTO'larda genç, nitelikli uzmanların istihdamı (potansiyel güç)
2. Üniversitelerde teknolojik dönüşüm konusunda yetkin eğitimci kadrolarının mevcudiyeti
3. Teknolojik mesleki yeterlilik okullarının açılmasına öncülük edilmesi

iii. Altyapı- farkındalık

1. Şehrin altyapı sorununa çözüm olarak toplu taşıma kalitesi artırılması ve böylelikle insanların daha fazla toplu taşıma kullanımına yönlendirilebilmesi
2. Teknolojik dönüşüm alanında faaliyet gösteren yetkin kuruluşların varlığı
3. Farkındalık oluşturacak eğitim /kişisel gelişim ile teknolojilere derinlik sağlanabilmesi
4. Şirketlerin bireylerin potansiyellerini açığa çıkarmak amacıyla kişisel gelişimin desteklenmesi
5. İnsana dokunan teknolojilere yer verilmesi
6. Küçük öğrenme grupları oluşturulması
7. Enerji ihtiyacı konusunda teknolojik imkânlardan faydalanılması

iv. Start-up şirketlere uygun bütçeli teknolojilerin temin edilmesi

v. İstihdam

1. Nitelikli istihdam potansiyeli
2. Yenilikçi eğitim ve istihdam modellerine fırsat verilmesi

vi. Nüfus/genç nüfus

1. İstanbul'daki nüfus sayısı potansiyel iş gücü ve üniversite sayısının fazla oluşu
2. Genç nüfusun fazlalığı

vii. Üniversite-sanayi iş birliği

1. Üniversite-sanayi iş birliği potansiyeli, yeni projeler ve staj imkânı/insan yetiştirme/altyapı paylaşımı

viii. Kurumsal iş birliği

1. Multidisipliner ekiplerin bir zincir halinde çalışması
2. Kurumların birbirleriyle etkileşim yapacakları projeler/platformlar oluşturulması

ix. Ulusal ve uluslararası destekler

1. Teknolojik dönüşüm konusunda ulusal-uluslararası fon ve destek mekanizmalarının artması
2. Alana dair uluslararası fırsatların takip edilmesi (AB çerçeve programları gibi)
3. Global regülasyonların dijital dönüşüm sürecini hızlandırması

4. Sürdürülebilir Teknolojik Dönüşüm, Finansman ve Altyapı:

a. Temel sorun ve ihtiyaçlar

- i. Teknolojik altyapıya erişim sorunu
- ii. Finansmana erişim yetersizliği
- iii. Teknoloji alanında yetkin ve nitelikli insan kaynağı eksikliği/ihtiyacı
- iv. Teknoloji ve alt başlıklarına dair eğitim/bilgi ve farkındalık eksikliği
- v. Kamuoyunda teknolojik dönüşüme yönelik farkındalığı artırma ihtiyacı
- vi. Dijital dönüşüm ve yeşil dönüşüm konularında kamuoyunu ve kurumları bilinçlendirme ihtiyacı
- vii. Dijital ve teknolojik dönüşüm çerçevesinde kurumlar arasındaki iletişim ve iş birliği eksikliği/iş birliğinin güçlendirilme ihtiyacı
- viii. Akıllı şehirler ekseninde ticari vizyon (büyüme, yurtdışına açılma, rol model olma)
- ix. Öncelikli olarak iklim değişikliğine ilişkin akıllı teknolojilere odaklanma ihtiyacı

b. Temel potansiyel ve fırsatlar

- i. Nüfus, genç iş gücünün fazla olması
- ii. Finansman çeşitliliği
- iii. İstanbul'un dijital dönüşümdeki merkezi konumu
- iv. Özel sektörün inovasyon ve girişimciliğe artan ilgisi
- v. Akıllı şehirciliğin hızlı gelişme potansiyeli
- vi. Turizm potansiyeli sayesinde akıllı turizmin gelişmesi
- vii. Artan teknoloji okur yazarlığı ekseninde gelişen kamu-üniversite iş birlikleri

Sektörel Hedeflerin Tespiti

Çalıştayın ilk oturumunun ikinci bölümünde önceki bölümde sektör bazlı olarak ortaya konulan sorun/ihtiyaçlar ve potansiyeller/fırsatlar doğrultusunda belirlenen hedefler aşağıdaki gibidir.

1. Sanayide Teknolojik Dönüşüm

- a. Sanayide aranan elemanların bulunabilmesi için mesleki eğitimdeki yetersizliğin azaltılması ve meslek liselerine olan önyargıyı kırabilmek için meslek liselerine teşvik ve motivasyon kaynaklarının artırılması
- b. OSB'lere meslek liseleri kurulması, start-up'lar için kuluçka merkezleri kurulması ve sayılarının artırılması
- c. Sanayilerin küresel ekonomiye ve dijital dönüşüme uyumlu hale getirilerek özellikle KOBİ'lerin uluslararası mevzuatlara uyumlu hale getirilerek rekabetçi pazardan elenmeden üretime devam edebilmeleri
- d. Sanayicinin dijital dönüşümün somut getirileri konusunda farkındalıklarının artırılması (vizyon ve kar maksimizasyonu) ve bunun için kapasite geliştirme programlarının geliştirilmesi, kurum kültürünün teknolojik dönüşüm konusunda kısa ve uzun vadede değişmesi
- e. Sanayide teknolojik dönüşümü yaratmak için uygulanan teşvik ve hibe programlarının artırılması
- f. Sanayiciler ve odalar/birlikler/bakanlıklar arasındaki iş birliğinin sağlanabilmesi için kurumlar arasındaki toplantıların ve seminerlerin artırılması, bu toplantılara birebir sanayicilerin katılması
- g. Sanayideki sektörel ihtiyaçlara yönelik eleman yetiştirilebilmesi ve uygun eşleştirmelerin yapılabilmesi için MEB ve KOSGEB desteğinin sağlanması
- h. Mevcut ve gelişmiş iş gücünün yerel firmalara yönlendirilerek bilgi birikimlerinin aktarılması ve bu sayede firmaların kapasitelerinin artırılması
- i. İstanbul özelinde akıllı uzmanlaşma stratejisinin geliştirilmesi
- j. Yatırım yapacak sanayicinin ve işverenin dijital dönüşüme dair vizyonunun değiştirilmesi

2. Hizmet Sektöründe Teknolojik Dönüşüm

- a. Ortak buluşma platformunun kurulması
- b. Veri toplama, analizi ve anlamlandırma çalışmalarının yapılması
- c. Denetim mekanizmalarının işleminde aksaklık tespiti ve uygulamada motivasyonun sağlanması
- d. Toplumun (yaşlı kesim, dezavantajlı grup, teknoloji okuryazarlığı olmayan kesimler) dönüşüme katkısının gözetilmesi
- e. Akıllı malzemelerin hizmet sektöründe kullanımının yaygınlaştırılması
- f. Afet koordinasyonunda yeni iletişim teknolojilerinden daha fazla faydalanılması
- g. Şehirde kirlilik, gürültü, insan yoğunluğu odağında yaşam konforunun artırılması ihtiyacı

3. Strateji ve İnsan Kaynağı

- a. KOBİ'lerde teknolojik dönüşüme özgü altyapı ve istihdamın artırılması, mevcut istihdamın yetkinliğini geliştirilmesi
- b. STK'lara teknolojik dönüşüm için altyapı finansman desteği
- c. KOBİ'lerde işe alım süreçlerinde teknolojik dönüşümün (dijital sistem) aktif kullanımı
- d. Üniversitelerde teknolojik dönüşüme özgü güncel müfredatın, üniversite- sanayi- özel sektör düzleminde güncellenmesi
- e. İstihdam, yetkinlik geliştirme ve eğitim kapsamında KOBİ'lere özgü finansman kaynağının artırılması
- f. Üniversite- sanayi iş birliğinin bilgi, deneyim ve uygulama alanında daha etkin hale getirilmesi
- g. KOBİ'lerin finans, istihdam, eğitim, farkındalık gibi teknolojik dönüşüm imkânlarından daha fazla faydalandırılması
- h. Filiz işletmelerin teknolojik dönüşüm konusunda projelerle desteklenmesi, büyük sanayi kuruluşlarının ve KOBİ'lerin bu işletmeler ile teknolojik dönüşüm konusunda iş birliği yapmalarının desteklenmesi
- i. KOBİ'lerin teknolojik dönüşüm konusunda istek/motivasyon artırıcı mekanizma oluşturulması
- j. Çok ortaklı (Üniversite, büyük sanayi, KOBİ, STK) ekosistem (platform) oluşturulması
- k. Çevik yaşam biçiminin ekosistemde yaygınlaştırılması ve uygulanması
- l. İşletmelerin dijital dönüşüm olgunluk analizi vb. unsurlardan faydalanmasının teşvik edilmesi
- m. Çevre sorunlarının giderilmesi için teknolojik dönüşümün kullanılması ve yaygınlaştırılması
- n. KOBİ ve diğer işletmelerin dijital dönüşüm alanında öz değerlendirme yapmasını ve dijital olgunluk analizi ve unsurlardan faydalanması ve teşvik edilmesi
- o. Teknolojik dönüşüm için insan kaynakları etki, değer, etik değerlendirmesi ile kişisel verilerin korunma etki değerlendirilmesi
- p. İhtiyacın kullanımı iş/kamu tarafından belirlenmesi/işe alımda garanti verilmesi böylece kaynak israfının engellenmesi
- q. Teknolojik dönüşüm konusunda yapılacaklarda öncesinde aksiyon alınması, zarar ya da ihlal oluşmasının önüne geçilmesi için hukuki desteğin içerinden sağlanması.
- r. Dijital dönüşüm teknik eğitimlerinin yaygınlaştırılması
- s. Sertifikasyon programlarının yaygınlaştırılması
- t. İşverenin ihtiyacının tanımlanması ve sonrasında mesleki eğitim ve ihtiyaca göre programlama yapılması
- u. Teknolojik dönüşümde regülasyon sürecinin tamamlanması, hukuksal altyapının belirlenmesi ve tanımlanması
- v. Küresel platformların oluşabilmesi için 5G-6G planlarının ivedilikle yapılması ihtiyacı
- w. Her firmanın kendi içinde teknolojik dönüşüm potansiyelini ve yol haritasını belirlemesi, proje alanlarının belirlenmesinin ardından takip ve denetim sağlanması
- x. İyi örnekleri ön plana çıkarıp onu uygulamayı gösterilmesi ve yaygınlaştırılması
- y. Nihai kullanıcıya ulaşıldığında nasıl yol alındığını görmesi için şeffaflık politikasını görmesinin sağlanması için teknolojik dönüşümde etik ilkeler ve yol haritasının anlatılması
- z. Dijital bir altyapı oluşturularak tüm veri tabanının görülmesini sağlamak ve böylece tekrar eden projeler yerine tamamlayıcı projelerin geliştirilmesinin sağlanması

4. Sürdürülebilir Teknolojik Dönüşüm, Finansman ve Altyapı

- a. Mevcut durumun anlaşılması için ihtiyaç analizi yapılması
- b. Teknolojik dönüşüm kültürü oluşturmak için kurumların konuya dair detaylar ve bu dönüşümün gerekliliklerine dair bilinçlendirilmesi
- c. Okullarla iş birlikleri yapılması, çocuk ve gençlere teknoloji odaklı eğitimler verilmesi
- d. Yerel yönetim, STK'lar ve okullar/üniversiteler arasındaki iletişimin daha nitelikli ve etkili hale getirilmesi
- e. Geleneksel bakış açısının yerini inovatif bir yaklaşıma bırakabilmesi için kurum ortaklıklarının kurulması
- f. Nitelikli ve rekabetçi ürün ve fikirlerin geliştirilmesi
- g. Kadınların teknoloji dönüşümünde geri planda kalmaması için öncelikli çalışmalar yapılması, kotalar belirlenmesi
- h. Yurtdışı bazlı firmaları Türkiye'ye çekebilmek için iş kurmayı kolaylaştırıcı kanun değişikliklerinin yapılması

OTURUM 2 - BÖLGE PLANI ÖNCELİKLİ HEDEFLERİNİN BELİRLENMESİ, PROGRAM VE PROJELERİNİN TASARIMI

İkinci oturumda, ilk oturumda belirlenen hedefler bölge planı kapsamında ilk 5 yıl için önceliklendirilmiştir. Önceliklendirilen hedeflere ulaşılmasına hizmet edecek proje ve/veya program önerileri oluşturulmuştur. Masa katılımcıları öncelikle ilk oturumda belirlenen hedefleri önceliklendirmiş, sonrasında ise belirledikleri hedefe yönelik ortak proje/program fikirlerini birlikte detaylandırmışlardır.

Oturumda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

Bölge planı yalnız İstanbul Kalkınma Ajansının çalışmalarını değil, tüm kurumların strateji ve faaliyetlerini ve de alt ölçekli planları yönlendirmektedir. Bölge planı 5 yıllık bir plandır. Bu doğrultuda İstanbul'da ilk 5 yılda, öncelikle neler yapılmalıdır, hedefler neler olmalıdır?

Bölge planı yalnız İstanbul Kalkınma Ajansının çalışmalarını değil, tüm kurumların strateji ve faaliyetlerini ve de alt ölçekli planları yönlendirmektedir. Bölge planı 5 yıllık bir plandır. Bu doğrultuda; Belirlediğiniz hedefler içerisinde öncelikli olduğunu düşündüğünüz hedefleri seçerek, İstanbul'un bu hedefe ulaşması için gerçekleştirilmesinin önemli olduğunu düşündüğünüz en az bir adet proje ya da programı geliştiriniz.

Bölge Planı Kapsamında Önceliklendirilen Hedefler

Birinci oturumda belirlenen hedefler arasından bölge planı kapsamında ilk 5 yıl için önceliklendirilen hedefler belirlenmiştir. Akabinde, söz konusu hedeflerden bir tanesine yönelik program/proje fikirleri ortaya koymuştur.

1. Sanayide Teknolojik Dönüşüm

- a. Dijital dönüşüm ve enerji maliyetinin azaltılmasına yönelik teşvikler ve hibe programlarının oluşturulması ve sürekliliğinin sağlanması
- b. İstanbul'da Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi'nin (S3) geliştirilmesi
- c. Sanayiciler ve odalar/birlikler/bakanlıklar arasındaki iş birliğinin sağlanabilmesine yönelik toplantıların daha sık ve efektif bir şekilde yapılarak sürekliliğinin sağlanması
- d. OSB'lere meslek liselerinin kurulması, start-up'lar için kuluçka merkezlerinin artırılması ve sanayide aranan eleman bulunabilmesi için mesleki eğitimdeki yetersizliğin azaltılmasına yönelik meslek liselerine olan teşvik ve motivasyon kaynaklarının artırılması
- e. Sanayiciye dijital dönüşümün somut getirileri konusunda farkındalıklarının artırılması (vizyon ve kar maksimizasyonu), bunun için kapasite geliştirme programlarının geliştirilmesi ve kurum kültürünün teknolojik dönüşüm konusunda kısa ve uzun vadede değişmesi
- f. Gelişmiş işgücünün yerel firmalara yönlendirilerek bilgi birikimlerinin aktarılması ve firmaların kapasitelerinin iyileştirilmesi

2. Hizmet Sektöründe Teknolojik Dönüşüm

- a. İlçelerde farklılık gösteren belediye hizmetlerinde, dijital odağında aynı standarda taşınması
- b. Değişen yöneticilerle birlikte, eski uygulamaların ortadan kalkması ancak yerine gelen yeni uygulamaların da süreklilik göstermeyişi yüzünde parçalı bir işleyişin bulunması
- c. Paydaşların bir araya geldiği şeffaf platformlara ihtiyaç duyulması, bu platformların vatandaş tarafından izlenebilir olması, iyi uygulamaların günışığına çıkması ve örneklemelerinin çoğaltılması
- d. Vatandaşların uygulama ve denetim alanlarına dâhil edilmesi ve şikâyet sistemlerinin oluşturulması

3. Strateji ve İnsan Kaynağı

- a. Üniversite-sanayi iş birliği ekseninde güncel eğitim müfredatının oluşturulması, sanayi iş birliğine dönük bilgi, uygulama ve deneyimlerin daha etkin hale getirilmesi
- b. KOBİ'lerde AR-GE ve inovasyona özgü öz değerlendirme kültürünün geliştirilmesi ve dijital olgunluk analizinin yapılmasının teşvik edilmesi
- c. Çok ortaklı ve ikili iş birliği çerçevesinde platform oluşturulması
- d. KOBİ-filiz işletme; STK-KOBİ; Büyük sanayi- üniversite; Büyük sanayi-filiz işletme gibi ikili iş birliklerinin oluşturulması
- e. Mevcut istihdamın teknolojik dönüşüme yönelik yetkinliklerinin sağlanması ve çevik yaşam kültürünün yaygınlaştırılması
- f. Çevre sorunlarının çözümünde teknolojik dönüşümün yaygınlaştırılması
- g. Mevcut altyapıların analizi
- h. Kamu- özel sektör iş birliği için bir proje planlaması yapılması, tüm paydaşlarla, kendi eğitmenlerini oluşturup ulusal havuz oluşturulması
- i. Nitelikli eğitim sağlanarak istihdam yaratılması ve geri besleme mekanizmasının sağlanması
- j. Paydaşların bir arada olduğu ulusal uzman havuzunun oluşturulması
- k. Kurum kültürlerinin de değişmesi gereği – strateji ve vizyon geliştirilmesi
- l. Sanayi-kamu-özel sektör gibi farklı paydaşların kendi yol haritasını çıkarması, kapasite geliştirme strateji belirleme destekleri, altyapıların kapasitelerinin geliştirilmesi
- m. Akıllı şehir; şehrin mirasının akıllı şehre dönüştürülmesi
- n. TÜBİTAK'ın belirlediği 6 öncelikli alanın dikkate alınması ve Bakanlığın belirlediği Türkiye'nin öncelikli alanlarına uyum yakalanarak çalışılması
- o. Büyük veri, yapay zekâ için kapasite geliştirilmesi
- p. Akıllı vatandaş sistemlerinin yaratılması, çöpü ayrıştıran, vergisini veren vatandaşın ödüllendirilmesi ve takip edilmesi
- q. Yerel yönetimlerin sağlık siteminin de dijitalleşmesinin sağlanması
- r. Dijital elçiler yetiştirilmesi, dijital/ teknolojik dönüşüm elçiliği oluşturulması
- s. Belli bir yaşın altında gençlerin belirli eğitim alanlarında eğitilmesi ve dijital birer elçiye dönüştürülmesi, böylece her firmanın dijital dönüşüm elçisi yetiştirerek, gençleri sertifikasyondan geçirmesi

4. Sürdürülebilir Teknolojik Dönüşüm, Finansman ve Altyapı

- a. Eğitim müfredatına dijital ve teknolojik dönüşüm konularının dahil edilmesi
- b. Makro ölçekte teknolojik dönüşüme dair bilgi ve farkındalıkların artırılması amacıyla çok paydaşlı çalışmalar yapılması
- c. Sektörlerin ve kurumların makro ölçekteki ihtiyaç analizlerinin yapılması
- d. İhtiyaç analizine göre fizibilite çalışması yapılarak iş ve yatırım planlarının geliştirilmesi
- e. AR-GE çalışmalarına yatırım yapılması
- f. Nitelikli iş gücünün çalışabileceği özgür ve yenilikçi çalışma ortamlarının sağlanması
- g. İklim krizi, tarımsal üretim ve gıda güvenliği konularına öncelik verilmesi ve teknoloji dönüşümü ile bu konulara sürdürülebilir çözümler bulunması
- h. Yeni ve iklim akıllı ulaşım altyapılarının oluşturulması
- i. Şehir içinde yenilenebilir enerji modellerinin yaygınlaştırılması
- j. Teknolojik dönüşümün kapsayıcı olmasına öncelik verilmesi ve dezavantajlı gruplara yönelik eğitim, sosyo-ekonomik stabilite ve istihdam odağında projeler geliştirilmesi
- k. Hukuki altyapının ve mevzuatların teknolojik dönüşüm çerçevesinde güncellenmesi
- l. Siber güvenlik konularına öncelik verilmesi

Geliştirilen Program ve Proje Önerileri

İkinci oturumun ikinci bölümünde, birinci bölümde önceliklendirilen hedeflerden bir ya da birkaçı seçilmiş ve bu hedeflere ulaşılmasına hizmet edecek proje ve/veya program önerileri oluşturulmuştur.

1. Sanayide Teknolojik Dönüşüm

a. Program Önerisi

- i. **Programın Adı:** Sanayide Teknolojik Dönüşüm ve Dijitalleşme
- ii. **Programın Hedefi:** Sanayinin küresel ekonomiye ve teknolojik dönüşüme uygun hale getirilerek sürekliliklerinin sağlanması
- iii. **Programın Amacı:**
 1. Sanayiciye dijital dönüşümün faydaları konusunda farkındalık ve vizyon sağlamak
 2. Sanayicinin ve iş gücünün kapasitesinin geliştirilmesini sağlamak
 3. Dijital dönüşüm sürecinin başlatılarak kurumlara entegre etmek
- iv. **Programın Öncelikleri:**
 1. Sektörel bazda ihtiyaç haritası çıkarmak
 2. Akıllı Uzmanlaşma Stratejisini hazırlamak
 3. Kurumlar arasındaki iletişimin ve iş birliğinin artırılmasına yönelik toplantılar, seminerler, eğitimler ve workshoplar yapmak
 4. OSB'lere yönelik dijital dönüşüm teşviklerini artırmak
 5. Gelişmiş işgücünün yerele yönlendirilerek bilgi birikimlerini aktarmak ve kapasitelerini geliştirmek
- v. **Uygulayıcı Kurum/Kuruluşlar:** İstanbul'daki OSB'ler, İstanbul Sanayi Odası, İstanbul Ticaret Odası, İstanbul'daki yerel yönetimler, İstanbul'daki üniversiteler ve teknoparklar, MEB, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- vi. **Program Yürütücüsü:** İSTKA, KOSGEB, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- vii. **Programın Uygulama Yeri:** İstanbul OSB bölgeleri

2. Hizmet Sektöründe Teknolojik Dönüşüm

a. Program Önerisi

- i. **Hedef:** Bilgi, hizmet ve denetim için ortak teknoloji platformu (Ana çatı altında olmayan yerel yönetim, otoriteler + üniversiteler + STK'lar + OSB'ler + kuruluşların bir araya geldiği paylaşım ağı)
- ii. **Programın adı:** İSTTEK (tek çatı altında birleşen İstanbul)
- iii. **Programın amacı:**
 1. Paydaşların bir arada çalışmaları sağlanarak kaynak verimliliği, maliyet tasarrufu ve enerjinin etkin kullanılmasını sağlamak
 2. Hizmet sektöründe yerel yönetimler nezdinde yürütülen projelerin, uygulamaların tek yerde görünürlüğü, takip edilebilmesini sağlamak

3. Vatandaşın gözlemci ve raporlayıcı olarak katılımı sağlanarak şehir içi yaşam refahının olması gereken noktaya (çevresel kirlilik, ışık kirliliği, gürültü, trafik yoğunluğu vb. temalar altında) geri çekilebilmesi için teşvik ve denetim mekanizmalarının işletilmesini sağlamak.
4. Gerekli yeni teşvik ve denetim mekanizmalarının hayata geçirilmesini sağlamak.

iv. Program öncelikleri:

1. Şehrin kritik noktalarındaki bina yoğunluğu ve ulaşım alanlarına yönelik çözümlerde yeni teknolojilerin kullanılması konusunda iş birlikleri yaratılması
2. Hizmette dijitalleşmede belediyeler arası süreç standartlaştırılması
3. Veri (big data) anlamlandırma çalışmaları
4. Denetim mekanizmalarında vatandaşın katılımı
5. Hizmet sektörüne yönelik geliştirilebilecek uygulamaların belirlenmesi ve hayata geçirilmesi

v. Program yürütücüsü: İBB

vi. Uygulayıcı kurum ve kuruluşlar: Kamu + Sanayii + STK + Üniversiteler + Belediye iş birliği

vii. Programın uygulama yeri: İstanbul

3. Strateji ve İnsan Kaynağı

a. Program Önerisi:

- i. **Programın Adı:** Teknolojik Dönüşümde İş Birliğinin Geliştirilmesi
- ii. **Programın Hedefi:** Teknolojik dönüşüm ekseninde çok ortaklı ve ikili iş birliği kültürünün yaygınlaştırılması
- iii. **Programın Amacı:** Müfredatın güncellenmesi, üniversite – sanayi iş birliğinin daha aktif olması, öz değerlendirme ve dijital olgunluk analizi kültürünün geliştirilmesi, dijital yetkinliklerin geliştirilmesi
- iv. **Program Öncelikleri:** Tüm paydaşların teknolojik dönüşüm konusundaki kapasitelerinin geliştirilmesi (eğitim, AR-GE, UR-GE)
- v. **Program Yürütücüsü:** İSTKA, Sanayi Bakanlığı
- vi. **Uygulayıcı Kurum ve Kuruluşlar:** KOBİ, STK, Üniversiteler, Büyük sanayi kuruluşları, Filiz işletmeler
- vii. **Programın Uygulama Yeri:** Tüm kuruluşlar programın uygulama yeri

b. Proje Önerisi:

- i. **Projenin Adı:** Teknolojik Dönüşüm Elçileri
- ii. **Projenin Hedefi:** Kamu/Özel sektör/STK kuruluşlarında teknolojik dönüşümün aktarılması
- iii. **Projenin Amacı:** Bu kuruluşlarda teknolojik dönüşümü tetikleyecek elçilerin yetiştirilmesi yoluyla teknolojik dönüşümün yaygınlaştırılması
- iv. **Proje Çıktıları, Ürün ve Hizmetleri:** Nitelikli insan gücü, Sertifika, En iyi uygulamalar rehberi, Kurumların yol haritaları/analizleri
- v. **Projenin Açıklaması:** Elçilerin kurumların teknolojik dönüşüm analizini gerçekleştirilmesi, Eğitici eğitimi, Sertifika programının kurgulanması, Teknolojik dönüşüm elçileri havuzu oluşturulması
- vi. **Proje Hedef Kitlesi:** Kamu/ STK/ Özel sektör kurumları ve çalışanları
- vii. **Proje Yürütücüsü ve Ortakları:** İTO-İSO gibi çatı kuruluşlar, üniversiteler, OSB'ler, STK'lar
- viii. **Projenin Uygulama Yeri:** İstanbul

4. Sürdürülebilir Teknolojik Dönüşüm, Finansman ve Altyapı

a. Proje Önerisi:

i. **Projenin Adı:** Sürdürülebilir Kentsel Tarımda Akıllı Üretim Uygulamaları

ii. **Projenin Hedefi:** İklim krizi ve gıda güvenliği sorunları ekseninde tarımsal üretim modellerinin dönüştürülmesi, teknolojik dönüşümün şehir merkezinin dışında yaygınlaşması ve rekabetçi üretimin teknoloji dönüşümü çerçevesinde sağlanması

iii. Projenin Amaçları:

- Akıllı üretim teknolojileri ile tarımda verimlilik artışı
- Tarım sektöründe nitelikli iş gücünün geliştirilmesi
- İklim akıllı üretim modellerinin yaygınlaştırılması
- Teknolojik dönüşümün dezavantajlı ve kırsal bölgelere yayılması

iv. Proje Çıktıları, Ürün ve Hizmetler:

- Hedef kitlenin teknolojik beceriler kazanması
- Nesnelerin internetinin tarımsal üretimde yaygınlaşması
- Tarım sektöründe nitelikli iş gücünün yaratılması
- İstihdam ve eğitim imkanları sayesinde tarım sektöründe ve kırsal/az gelişmiş bölgelerde dışa göçün azaltılması
- Tarım sektörünün veri ve teknoloji odağında baştan sona modernize edilmesi
- Geliştirilen teknolojik ürünlerin ve üretim modellerinin küresel pazara açılması

v. Projenin Açıklaması:

- Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri olarak belirlenen 17 başlıktan ikisi iklim değişikliği ve karasal yaşam konularına odaklanmaktadır. İklim krizinin getirdiği çoklu sorunlar çerçevesinde gezegendeki ekosistemlerin devamlılığını sağlayabilmek tüm dönüşümlerin merkezinde yer alması gereken acil bir konudur. Bu aşamada gezegen ısınmasını 2 °C'nin altında tutabilmek için insan hayatının üretimden tüketime her aşaması dönüştürülmeli ve teknoloji ekseninde güncellenmelidir.
- Bu anlamda üretim modellerinin veri ve teknoloji odağında modernize edilmesi gereken birincil alan tarım sektörüdür. Nitekim kayıtsız iş gücünün yoğun olduğu, yanlış ve kontrolsüz uygulamalar ve hızla artan insan nüfusunu beslemek için hızla artan tarım alanları kaynakların çok fazla tüketilmesine kuraklığa, toprak minerallerinin kaybolmasına, habitatların tahrip edilmesine ve canlı ekosistemlerinin yok edilmesine sebebiyet vermektedir. Aynı zamanda tarım sektöründe çalışanların çoğunluğu dezavantajlı gruplar arasında yer almaktadır.

vi. **Projenin Hedef Kitlesi:** Kadınlar ve ne eğitimde ne istihdamda yer alan gençler

vii. **Projenin Yürütücüsü ve Ortakları:** Proje yürütücüsü yerel yönetimler, proje ortakları Üniversiteler, Teknokentler, Tarım ve Orman Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, OSB'ler

viii. **Projenin Uygulama Yeri:** İstanbul ve çevresindeki tüm üretim alanları

EK 1 – TOPLANTI PROGRAMI

09:00 - 09:30 | KAYIT

09:30 - 10:15 | AÇILIŞ: Bölge Planı Çerçeve Sunumu

10:15 - 11:30 | OTURUM 1: Bölge Planı Hedeflerinin Değerlendirilmesi

11:30 - 11:45 | KAHVE ARASI

11:45 - 13:00 | OTURUM 2: Bölge Planı Program ve Projelerinin Tasarımı

13:00 - 13:15 | ORTAK DEĞERLENDİRME KAPANIŞ

EK 2 – KATILIMCI LİSTESİ

Katılımcı	Kurum	Tema
Dr. Burcu Büyükkınacı	İSBAK	Hizmet Sektöründe Teknolojik Dönüşüm
Mehmet Can Sarıkap	İstanbul Üniversitesi - Cerrahpaşa	Hizmet Sektöründe Teknolojik Dönüşüm
Nilay Özmen	BELBİM	Hizmet Sektöründe Teknolojik Dönüşüm
Samet Keskin	Marmara Belediyeler Birliği	Hizmet Sektöründe Teknolojik Dönüşüm
Soner Babüroğlu	AirCar	Hizmet Sektöründe Teknolojik Dönüşüm
Doç. Dr. Tülay İnan	Sabancı Üniversitesi - SUNUM	Hizmet Sektöründe Teknolojik Dönüşüm
Abdurrahman Türk	PWC	Sanayide Teknolojik Dönüşüm
Burç Demir	İstanbul Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği	Sanayide Teknolojik Dönüşüm
Deniz Yıldızbaşı	TALSAD	Sanayide Teknolojik Dönüşüm
Fatma Soyer	İMMİB	Sanayide Teknolojik Dönüşüm
M. Murat Topalfakıoğlu	Teknopark İstanbul	Sanayide Teknolojik Dönüşüm
Şevki Şarlıoğlu	Sanayi İl Müdürlüğü	Sanayide Teknolojik Dönüşüm
Prof. Dr. Ahu Altınkut Uncuoğlu	Marmara Üniversitesi	Strateji ve İnsan Kaynağı
Ayça Arkış	TÜRKONFED	Strateji ve İnsan Kaynağı
Aysel Eker	Aysel Eker	Strateji ve İnsan Kaynağı
Ebru Tan	Koç Üniversitesi	Strateji ve İnsan Kaynağı
Gökhan Hardal	İstanbul Üniversitesi	Strateji ve İnsan Kaynağı
Gülin Tüfekçi	TÜROB Türkiye Otelciler Birliği	Strateji ve İnsan Kaynağı
Hande Bayrak	MESS	Strateji ve İnsan Kaynağı
Sabire Sanem Yılmaz	İRE Legale	Strateji ve İnsan Kaynağı
Sertaç Yerlikaya	TÜSSİDE - TAKP	Strateji ve İnsan Kaynağı
Tuğçe Sağdur Akdik	İstanbul Sanayi Odası	Strateji ve İnsan Kaynağı
Cenk Seyrek	Beylikdüzü OSB	Sürdürülebilir Teknolojik Dönüşüm, Finansman ve Altyapı
Elif Tekdurmaz	İBB Bilgi İşlem Daire Başkanlığı Proje Yönetim Ofisi	Sürdürülebilir Teknolojik Dönüşüm, Finansman ve Altyapı
Gökhan Soyhan	BELBİM	Sürdürülebilir Teknolojik Dönüşüm, Finansman ve Altyapı
Gülşen Ayçiçek	Biruni TTO	Sürdürülebilir Teknolojik Dönüşüm, Finansman ve Altyapı
Güner Özdemir	Türkiye İhracatçıları Meclisi	Sürdürülebilir Teknolojik Dönüşüm, Finansman ve Altyapı

Hatice Ertüzün Kutlu	İstanbul Büyükşehir Belediyesi	Sürdürülebilir Teknolojik Dönüşüm, Finansman ve Altyapı
Serkan Topcu	Birlik OSB	Sürdürülebilir Teknolojik Dönüşüm, Finansman ve Altyapı
Tuğba Kadakoğlu	BÜDOTEK Teknopark	Sürdürülebilir Teknolojik Dönüşüm, Finansman ve Altyapı
Yasemin Kilit Aklar	Özyeğin Üniversitesi	Sürdürülebilir Teknolojik Dönüşüm, Finansman ve Altyapı